

Karmesterpálca az ecset.  
Festők, dalt is teremtsetek.  
[Illyés Gyula](#)

Nagy szeretettel köszöntöm a kedves közönséget!

A múzeum képtárában időről időre más-más téma köré csoportosítva mutatjuk be azt a gazdag képzőművészeti anyagot, melyet a múzeumban őrzünk. Elsődlegesen a Mihályfi-gyűjtemény bemutatására jött létre 2006-ban a Képtár, melyet 2014-ben megújítottunk, s az állandó kiállítást felváltottuk időszakos kiállításokra, hogy minél több alkotást be tudjunk mutatni a nagyközönségnek. Az utóbbi időben célunk volt az is, hogy a gyűjteményhez kapcsolódva oktatási segédanyagokat készítsünk iskolák számára, melyeket a honlapunkon lehet elérni. De legnagyobb dicsőség számunkra az,

hogy Kele Szabó Ágnes, a Madách Imre Gimnázium tanárnője által írt, a Nemzeti Tankönyvkiadó által megjelentetett *Nézzük együtt! Vizuális nevelés, műszaki rajz feladatgyűjtemény* c. tankönyv képanyagának egy jelentős része a Mihályfi-gyűjteményen alapul, s ezáltal az ország minden pontján megismerhetik a diákok ezt a csodálatos anyagot, melyet itt, Salgótarjánban őrzünk, s rendszeresen bemutatunk.

Jelen válogatás az idei Múzeumok Őszi Fesztiváljában központi, meghatározott téma, a *múzeumi harmónia* köré épül. A művészet története során felsorolni sem lehet, hogy hány és hány művészt ihletett meg a zene. Egy-egy kép témája lehetett egy hangszer, egy zenemű, vagy az abból eredő érzés, megjelenhetett szakrális környezetben, angyalok által előadva, vagy akár vanitas csendéleteken is. A festő számára tehát a zene és a

hangszerek világa a szimbólumok gazdag tárházát hordozzák, s jelentésük hangjuk és szerepkörük korról korra változik. Lehet az istennel való kommunikáció, az ördög elűzésének eszköze, termékenységvarázslás, a kozmikus harmónia, a világi örömök jelképe, de erotikus asszociációkat is ébreszthet.

A tánc érzelmi egységet, közösségi köteléket jelent, az egyénnek a csoporton belüli feloldódását valósítja meg. A szertartások, a rítusok szerves részeként a transzcendens szférával való kapcsolatteremtés eszköze. Mágikus szimbólum-cselekedetek sorozata alakította sokféle típusát a *varázsló* tánctól kezdve az *avató*, a *termékenység*, a *harci* táncon át a *temetési* és az *asztrális* táncig. Belőlük fakadt aztán a fejlődés során a *népies* és a *társasági*, illetve a *színpadi*, *művészi* tánc. Kiállításunkban ezt a sokféleséget

mutatjuk be: a tolna megyei üvegtáncot a cséphadaró táncot, a lakodalmas táncot, és a modern táncokat ábrázoló grafikákat, festményeket. Barna Elek kánkánzó hölgyein az élet öröme látszik. Vértés Marcell 1925-ben készített 12 darabos Dancing c. sorozata, ami Toulouse Lautrec hatását mutatja már más aspektusból mutatja be a táncot. Lapjai egy éjszakai mulatóba adnak bepillantást, láthatjuk a minden szemérmert nélkülöző hölgyek táncát, a *-bocsánat a kifejezésért*, de a nyálcsorgató férfiakat. Minden szépítés nélkül ábrázolja a hajnali fénnel átítatott mulató sivárságát és szennyét is, miután távoztak a vendégek, a dobok és más hangszerek zenész nélkül maradtak.

Azt mondják, a zene a csendből jön, s azután következik az a megmagyarázhatatlan csoda, ami a

legkülönbözőbb hangzások és struktúrák alkotta folyamatokból összeáll. Aztán visszatér a csend. A képzőművészeti alkotások csendben élnek, de ha eljünk lépünk, megszólalnak, kapcsolatba kerülünk a képpel, meghalljuk Borsos Miklós hegedűjét, Derkovits Gyula furulyaszavát, Domanovszky Endre csellóját, Würtz Ádám hárfájának játékát, Kerényi Jenő fuvoladalát, Kmetty János zenélőit, Schubert Ernő zongoraművét, mely lehet akár egy Liszt rapszódia is, Rippl-Rónai József rézkarca lévén. S ha bensőnkben megszólal a sok hangszer, akár még egy szép koncert is születhet belőle, míg eljutunk Bartók Béláig, aki minden idők legnagyobb magyar zeneszerzőjeként rendkívül sok képzőművészt megihletett: Feledy Gyulát, Czinke Ferencet, Tassy Bélát, Budai Tibort. Megelevenedik a Cantata profana kilenc szarvasfíúja, a Kékszakállú

herceg vára, A fából faragott királyfi, A csodálatos mandarin. Bartók Béla sokat hallott ars poeticáját most én is szeretném idézni „Az én vezéreszmém, amelynek, mióta csak mint zeneszerző magamra találtam, tökéletesen tudatában vagyok: a népek testvérré válásának eszméje, a testvérré válásé minden háborúság és viszály ellenére. Ezt az eszmét igyekszem – amennyire erőmtől telik – szolgálni zenémben; ezért nem vonom ki magam semmiféle hatás alól, eredjen az szlovák, román, arab vagy bármiféle forrásból. Csak tiszta, friss és egészséges legyen az a forrás!”

A zene és a tánc segíthet minket, hogy megtaláljuk a transzcendens felé vezető utat, ösvényt és a tiszta forrást.

S ha körbejárjuk a kiállítást, figyeljük meg a lépéseinket. Hol lágyan, lassan, hol gyorsabban, erősebben lépünk egyik képtől a másikig. Belső hallásunkkal követjük az alkotók ritmusát, halljuk zenéjüket, meghalljuk a grafikusok vonalát.

Kívánom, hogy e kiállítás is segítse mindannyiunkat a harmónia és az összhang megtalálásában, s hogy feltöltekezve menjünk ki a kiállítótérből, s érezzük át azt, amit John Lennon mondott: Isten azért teremtette a zenét, hogy szavak nélkül is tudjunk imádkozni.

A kiállítást megnyitom.